

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga
uređenja, graditeljstva i
državne imovine

OTVORENI DIJALOG
PARTNERA

Suradnja u cilju
dekarbonizacije zgrada
do 2050. godine

ŠESTI OTVORENI DIJALOG PARTNERA O SURADNJI U CILJU DEKARBONIZACIJE ZGRADA DO 2050. GODINE

Inicijativa Obnova zgrada C 6.1 NPOO

**Program energetske obnove
višestambenih zgrada za razdoblje
do 2030.**

Sektor za energetsku učinkovitost u zgradarstvu
Nevena Štrbić dipl.ing.građ., voditeljica Službe

Direktiva (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti

Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. god.

donijela Vlada RH 14. prosinca 2020.

Programi energetske obnove zgrada za razdoblje do 2030.: Vlada RH donijela je 5 Programa u prosincu 2021., u ožujku 2022. je donijela Program energetske obnove zgrada javnog sektora

**Program energetske
obnove
višestambenih zgrada
do 2030.**

**Program energetske
obnove obiteljskih
kuća do 2030.**

**Program energetske
obnove zgrada javnog
sektora do 2030.**

**Program suzbijanja
energetskog siromaštva
koji uključuje korištenje
obnovljivih izvora energije
u stambenim zgradama
na potpomognutim
područjima i područjima
posebne državne skrbi do
2025. godine**

**Program energetske
obnove zgrada koje
imaju status
kulturnog dobra do
2030.**

**Program razvoja
kružnog gospodarenja
prostorom i zgradama
do 2030.**

**Program razvoja zelene
infrastrukture u
urbanim područjima do
2030.**

Analiza postojećeg stanja zgrade

Sukladno Direktivi (EU) 2018/844 a prema *Tehničkom propisu o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama („Narodne novine“ broj 128/15, 70/18, 73/18, 86/18, 102/20)*- (dalje u tekstu: TPRUETZZ):

- **Prije značajne obnove** zgrade projektanti prema nadležnosti struke trebaju **izraditi Analizu postojećeg stanja zgrade** s prijedlogom mjera i procjenom investicije po pitanju **zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta**, mehaničke otpornosti i stabilnosti, posebice **potresne otpornosti zgrade** te **sigurnosti u slučaju požara**. **Sažetak Analize** daje se u **Zajedničkom tehničkom opisu glavnog projekta**.

STRUČNO MIŠLJENJE

ANALIZA

- *„značajna obnova zgrade je obnova zgrade gdje se obnovi podvrgava više od 25 % površine ovojnice zgrade.“*

(1/3) Analiza postojećeg stanja zgrade s prijedlogom mjera i procjenom investicije u dijelu -
ZDRAVI UNUTARNJI KLIMATSKI UVJETI

Zdravi unutarnji klimatski uvjeti

Unutarnji uvjeti ugodnosti prostora podrazumijevaju optimalnu temperaturu i vlažnost zraka, brzinu strujanja zraka, količinu zagađivača (prašine i hlapljivih spojeva) u zraku, osunčanje i prirodno osvjjetljenje, zaštitu od buke i akustičku kvalitetu prostorija.

Napomena: svi zahtjevi provjereni i upisani procijenjenom bez mjerenja i točnih ulaznih podataka ne mogu se smatrati podlogom za stručnu procjenu stanja kvalitete unutarnjih klimatskih uvjeta. Dobiveni podaci i vrijednosti mogu poslužiti isključivo kao preporuke za daljnju provjeru, razradu i izradu elaborata i projekta ovisno o traženim zahtjevima.

Naziv zgrade			
Adresa			
Mjesto			
Katastarska općina			
Katastarska čestica			
Vrsta zgrade	ostale nestambene		

Ploština korisne površine grijanog dijela, Ak		m2
Obujam grijanog zraka, V		m3

Legenda:

Orijentacija boravišnih prostora	jednostrana		S	odabrati od ponuđenog
	dvostrana	1)	J	upisati podatak
		2)	S	
	višestrana			proračunata vrijednost

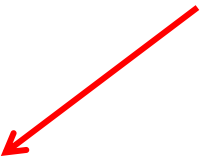
Projektirana temperatura - grijanje		°C
Projektirana temperatura - hlađenje		°C
Projektirana relativna vlažnost zraka		%
Dopuštena brzina strujanja zraka		m/s

Temperatura zraka

zahtjev provjeren		mjerenjem
zadovoljava grijanje		djelomično
zadovoljava hlađenje		djelomično

ukupno. 0,00

Komentar (upisati ono što se procjenjuje značajnim, a nije sadržano u tablici):

Analiza postojećeg stanja zgrade_ZDRAVI UNUTARNJI KLIMATSKI UVJETI
S_II_ZUKU_v2021_09_08

1/6

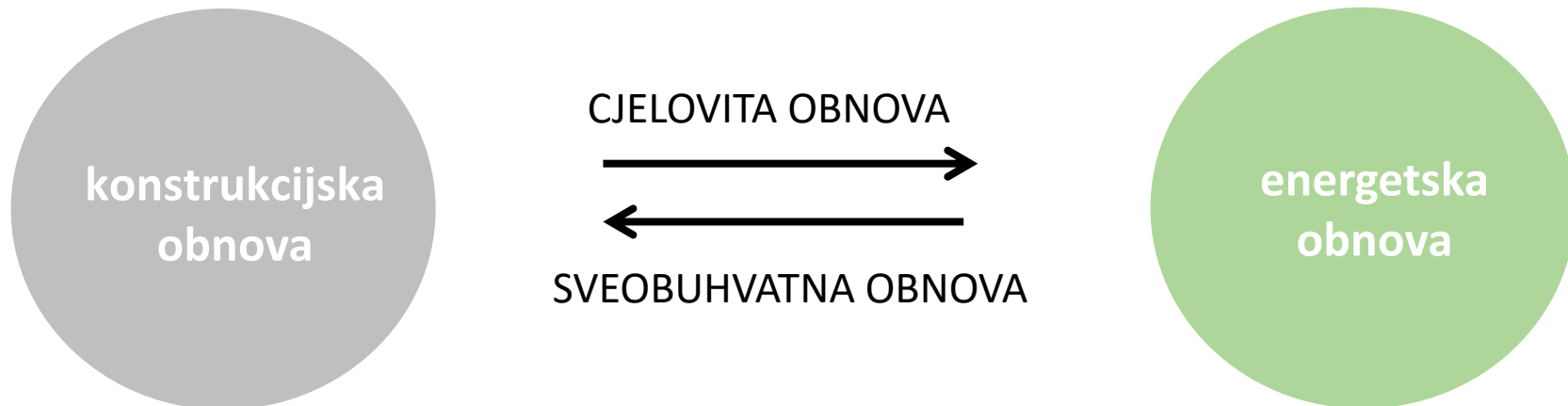
Analiza postojećeg stanja zgrade

- dio Analize koji se odnosi na povećanje sigurnosti u slučaju požara izrađuje **ovlaštena osoba za izradu elaborata zaštite od požara** koja može prema potrebi konzultirati projektante nadležnih struka
  - dio Analize koji se odnosi na mehaničku otpornost i stabilnost, odnosno povećanje potresne otpornosti zgrade izrađuje **projektant nosivih konstrukcija** (ovlašteni inženjer građevinarstva)
  - preporuka je da dio Analize koji se odnosi na zdrave unutarnje klimatske uvjete izrađuje **projektant fizike zgrade**, sanacija vlage, prijedlog upotrebe „zdravijih” građevinskih materijala, sprečavanje nastanka kondenzacije, gljivica, spriječiti nastanak ili rješavanje tzv. sindroma „bolesne zgrade”
  - **Izrada** Analize je **jednostavnija ako se izrađuje istovremeno s glavnim projektom**
  - **Za detaljniju procjenu** i provedbu predloženih mjera iz Analize ili nekih drugih mjera **potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju** sukladno važećim propisima
  - U Smjernicama nije uključena procjena troškova kao što su izrada projektne dokumentacije, istražni radovi, završni radovi itd. koje projektant može prikazati u Analizi.
- predložak za izradu Analize trebaju **prilagoditi prema postojećem stanju pojedine zgrade, prijedlozima mjera i trenutnim cijenama na tržištu**
  - Analizu je potrebno izrađivati **u skladu s važećim propisima i pravilima struke.**

Analiza postojećeg stanja zgrade

- Ako je Naručitelj **Upravitelj zgrade** isti **treba o rezultatima Analize upoznati predstavnike suvlasnika ili suvlasnike zgrade.**

Za investitora Analiza predstavlja samo početnu informaciju i grubu procjenu investicije o mogućnostima/potrebama unapređenja postojećeg stanja zgrade te **motivaciju za sveobuhvatnu obnovu** jer se navedene mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, mjere za povećanje potresne otpornosti zgrade te povećanje sigurnosti u slučaju požara **planiraju sufinancirati** kroz nove programe energetske obnove zgrada.

ZOG.....Članak 150.

(2) **Vlasnik** građevine **dužan je** osigurati održavanje građevine tako da se tijekom njezina trajanja očuvaju temeljni zahtjevi za građevinu te **unapređivati ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu**, energetske svojstava zgrada i nesmetanog pristupa i kretanja u građevini.

Bottom-up approach

- ✓ Sanacija vlage/drenaža bi trebala prethoditi energetskej obnovi, zatim ugradnja zasjenjenja i ZI, prirodne ili prisilne ventilacije, mjerača CO₂ posebice u prostorima gdje se okuplja više ljudi (škole itd.), upotreba „zdravijih” građevinskih proizvoda sa što manjim CO₂ otiskom (kružno gospodarenje) itd.
- ✓ Najprije razmotriti mjere koje se odnose na sigurnost ljudi u slučaju požara i njihovo spašavanje u što kraćem vremenu npr. uporaba negorivih građevinskih materijala gdje je to moguće, sprinkler sustavi, dojavljivači požara itd.
- ✓ Voditi posebno računa o mjerama povećanja potresne otpornosti zgrade na mjestima na kojima se intervenira u energetskej obnovi zgrade (ovojnica – mjere pojačanja zidova, spajanje okomitih zidova, stabilizacija krovišta i zabatnih zidova, rekonstrukcija dimnjaka, sanacija postojećih oštećenja itd. kako bi se eventualno u nekoj drugoj fazi povećanja potresne otpornosti moglo intervenirati i s unutrašnje strane zgrade, odnosno bez diranja u već obnovljene dijelove fasade, krovišta itd...). Razmotriti i kako se zgrada može protupotresno pojačati bez iseljavanja korisnika

U pozivu za energetske obnovu višestambenih zgrada objavljenom 1. travnja 2022. prema NPOO, sufinancira se povećanje potresne otpornosti zgrade od minimalno 10% u odnosu na postojeće stanje

BITNO!

Osim izrade analize, kod značajne obnove postojeće zgrade **potrebno je razmotriti primjenu visokoučinkovitih alternativnih sustava** u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo.

Integralan i interdisciplinaran pristup različitih struka kao za nove zgrade!

BITNO!!

- Prema programu prihvatljive su i zgrade koje imaju status pojedinačnog kulturnog dobra ili se nalaze u kulturno-povijesnoj cjelini:

Uz **suglasnost** ministarstva nadležnog za graditeljstvo **može se odstupiti od temeljnog zahtjeva za gospodarenje energijom i očuvanjem topline**, ali odredbe za rekonstrukciju iz TPRUETZZ kao i ostali propisani **zahtjevi za energetska svojstva zgrade trebaju se primjenjivati u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s uvjetima nadležnog konzervatorskog tijela ali trebaju postići energetske uštede kao i ostale uvjete iz poziva za energetska obnavu!**

- Za mjere povećanja **sigurnosti u slučaju požara** potrebno je **izraditi elaborat zaštite od požara**
- Projektanti trebaju dokazati da se projektom **unapređuje ispunjavanje temeljnih zahtjeva postojeće zgrade** ili minimalno ostaje na istoj razini!

Kategorije obnove:

- ❑ **integralna energetska obnova** - kombinacija više mjera energetske obnove, obavezno uključuje mjere na ovojnici zgrade
- ❑ **dubinska obnova** – obuhvaća mjere energetske učinkovitosti na ovojnici i tehničkim sustavima te rezultira uštedom u potrebnoj toplinskoj energiji za grijanje ($Q_{H,nd}$) i primarnoj energiji (E_{prim}) na godišnjoj razini od najmanje 50 % u odnosu na stanje prije obnove **(+ do nZEB za rekonstrukciju)**
- ❑ **sveobuhvatna obnova** - obuhvaća optimalne mjere unapređenja postojećeg stanja zgrade te osim energetske obnove zgrade uključuje mjere poput **povećanja sigurnosti u slučaju požara**, **mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta**, mjere za unapređenje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade – posebice za **povećanje potresne otpornosti zgrade**.

U programima energetske obnove osnovni uvjet je postizanje uštede u potrebnoj toplinskoj energiji za grijanje ($Q_{H,nd}$) na godišnjoj razini od min. 50% u odnosu na stanje prije obnove, bez obzira o kojoj kategoriji obnove se radi, osim zgrada sa statusom kulturnog dobra koje trebaju postići min. 20% uštede u $Q_{H,nd}$ ili E_{prim}

✓ **Princip DNSH – i ušteta min. 30% E_{prim}**

Neke od mjera energetske učinkovitosti zgrada

- obnova ovojnice zgrade (fasada, krov, stolarija, zasjenjenje prostora radi smanjenja potreba za hlađenjem)
- zamjenu ili poboljšanje postojećeg sustava grijanja onim koji koriste OIE **(ne poticati u gradovima sustave koji ispuštaju CO₂ – biomasa i sl.)**
- uvođenje **sustava automatizacije i upravljanja zgradom**
- rekonstrukcija toplinskih stanica s balansiranjem sustava grijanja (ugradnja elektroničkih crpki i elemenata za dinamičko hidrauličko uravnoteženje sustava itd.)
- ugradnja uređaja za samoreguliranje temperature
- zamjena ili poboljšanje postojećeg **visokoučinkovitog alternativnog sustava** opskrbe energijom **koji koriste OIE,**
- zamjena ili poboljšanje postojećeg sustava grijanja potrošne vode sustavom koji koriste OIE,
- mjere (u zgradi i na čestici zgrade) **za priključenje na učinkoviti sustav daljinskog grijanja,** odnosno učinkovitog sustava centraliziranog grijanja i hlađenja
- **ugradnja fotonaponskih modula** za proizvodnju električne energije iz OIE za potrebe zajedničke potrošnje višestambene zgrade
- zamjena unutarnje rasvjete zajedničkih prostora učinkovitijom

Ostale prihvatljive mjere

- ✓ **mjere zelene infrastrukture (fasada/krov, na čestici zgrade)** čime se smanjuje zagrijavanje zgrade i toplinski otoci u gradovima, a povećava klimatska otpornost
- ✓ gdje je to troškovno - optimalno i tehnički izvedivo težiti primijeni **principa zelene gradnje i kružnog gospodarenja**

BITNO!! Ako se obnovom utječe na mehaničku otpornost i stabilnost (npr. od dodatnih opterećenja itd.) potreban dokaz mehaničke otpornosti i stabilnosti konstrukcije od strane ovlaštenog inženjera građevinarstva

Ostale prihvatljive mjere

- ✓ mjere za poboljšanje pristupačnosti osobama s invaliditetom uključujući dizala, **ugradnja punionica za električna vozila, parkiralište za bicikla**

Financiranje

U prvom trogodišnjem razdoblju 2022.-2024. iz Mehanizma za oporavak i otpornost (prema NPOO) na razini investicije:

- **C6.1. R1-I1 Energetska obnova zgrada**
300 milijuna HRK
- **C6.1. R1-I2 Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom**
172,5 milijuna HRK

➔ Dostatno za (0,315 mln m² površine poda obnovljenih zgrada) što je 1/5 ciljeva planiranih Dugoročnom strategijom (1,57 mln m²) u tom razdoblju

Da bi se postigli ciljevi iz Dugoročne strategije potrebno je do 2030. investirati u energetska obnova VSZ **17,23 milijarde HRK!**

Od 2025.:

Primjer stopa sufinanciranja u Programu energetske obnove višestambenih zgrada (1. poziv objavljen 1. travnja 2022. prema NPOO)

Kategorija energetske obnove	Mjere obnove			
	Bez mjera sveobuhvatne obnove	Zdravi unutarnji klimatski uvjeti	Zaštita od požara	Povećanje potresne otpornosti zgrade
Integralna energetska obnova Smanjenje $Q_{H,nd}$ minimalno 50%	60% 1.500 kuna/m ²	60% 1.500 kuna/m ²	60% 1.725 kuna/m ²	80% 2.500 kuna/m ²
Dubinska obnova Smanjenje $Q_{H,nd}$ minimalno 50% i Smanjenje E_{prim} minimalno 50%	80% 2.500 kuna/m ²	80% 2.500 kuna/m ²	80% 2.875 kuna/m ²	80% 3.500 kuna/m ²
Dubinska obnova Postignut nZEB standard za rekonstrukciju	85% 2.500 kuna/m ²	85% 2.500 kuna/m ²	85% 2.875 kuna/m ²	85% 3.500 kuna/m ²
Minimalna tehnička dokumentacija za ostvarenje sufinanciranja obnove: glavni projekt Sufinanciranje tehničke dokumentacije: 85%				
Mjere osiguranja pristupačnosti, zelene infrastrukture i održive mobilnosti sufinanciraju se ovisno o gore navedenoj kombinaciji miera				

Izravne koristi

- stabilizacija i povećanje gospodarske aktivnosti
- zapošljavanje
- razvoj graditeljskog sektora
- povećanje javnih (proračunskih) prihoda
- poboljšano zdravlje ljudi
- smanjenje energetske siromaštva
- povećanje vrijednosti i sigurnosti nekretnina (požar, potres) te zaštita kulturnog dobra
- dekarbonizacija, revitalizacija postojećeg fonda zgrada i urbanih sredina, klimatska otpornost
- integralno i interdisciplinarno povezivanje različitih struka
- razvoj novih tehnologija, materijala, znanja

Budućnost?

zgrade nulte emisije

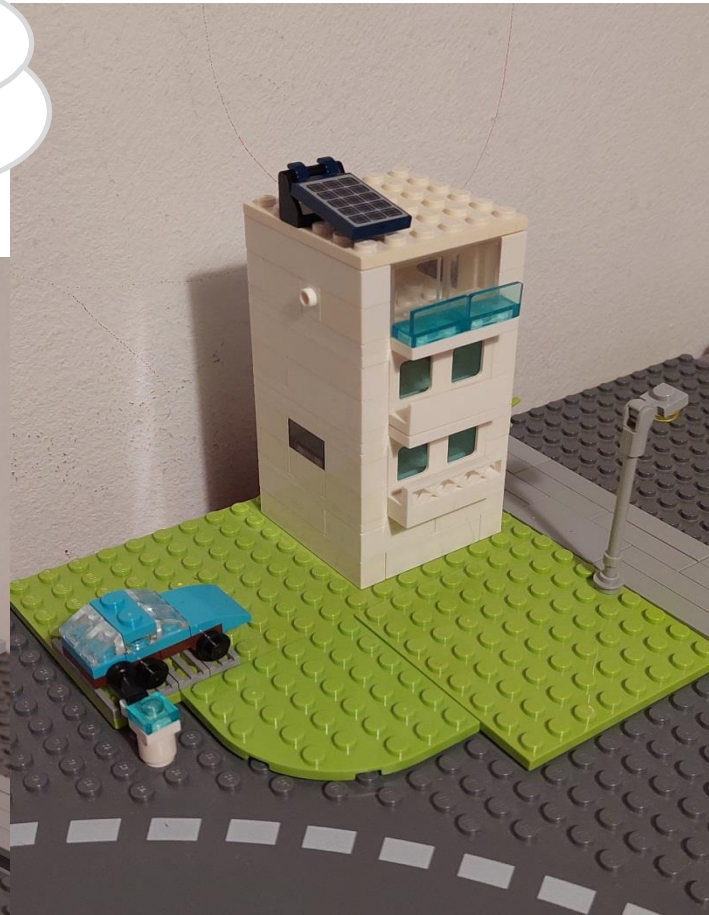
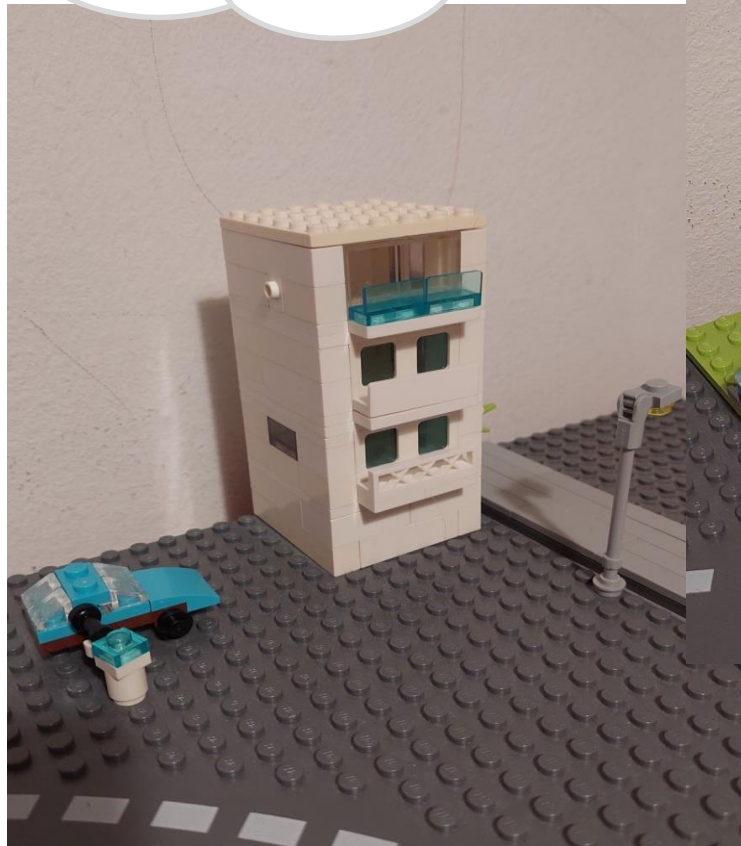
kružno gospodarenje, CO₂ otisak

ETS emisije u zgradarstvu => OIE ili učinkoviti CTS

Renovation Wave (New European Bauhaus)

HVALA NA PAŽNJI!

nevena.strbic@mpgi.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga
uređenja, graditeljstva i
državne imovine